

I

(Aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1107/2006,**5. juuli 2006,****puudega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 80 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Lennuteenuste ühtne turg peaks kodanikele üldiselt kasu tooma. Seega peaksid teiste isikutega võrreldavad lennureisivõimalused olema kättesaadavad puudega ja liikumispuudega isikutele, sõltumata sellest, kas liikumispuude on põhjustanud puue, vanus või muu tegur. Puudega ja liikumispuudega isikutel on samasugune õigus liikumis- ja valikuvabadusele ning mittediskrimineerimisele kui teistel kodanikel. See hõlmab nii lennureisi kui ka muid eluvaldkondi.

(2) Seepärast tuleks puudega ja liikumispuudega isikute vedamist aktsepteerida ning nende vedamisest ei tohiks keelduda nende puuet või liikumispuuet põhjenduseks tuues, välja arvatud ohutusega põhjendatud ja seaduses ettenähtud põhjustel. Enne puudega või liikumispuudega isikute broneeringu kinnitamist peaksid lennuettevõtjad, nende esindajad või reisikorraldajad tegema kõik mõistlikud jõupingutused selleks, et teha kindlaks kas esineb ohutusega põhjendatud põhjusi, mis takistaksid selliste isikute asjaomastele lendudele paigutamist.

(3) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada muid reisijate õigusi, mis on kehtestatud ühenduse õigusaktidega, eelkõige nõukogu 13. juuni 1990. aasta direktiiviga 90/314/EMÜ reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta ⁽³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta ⁽⁴⁾. Kui sama sündmus annab aluse samale õigusele taotleda hüvitist või ümberbroneerimist nii nimetatud õigusaktide kui ka käesoleva määruse alusel, siis peaks asjaomasel isikul olema õigus kasutada seda õigust omal äranägemisel vaid ühe korra.

(4) Et anda puudega ja liikumispuudega isikutele lennureiside tegemiseks teiste kodanikega võrreldavad võimalused, tuleks lennujaamades ja õhusõiduki pardal osutada neile nende erivajadustele vastavat abi, mida teevad selleks vajalikud töötajad, kasutades vajalikke abivahendeid. Sotsiaalse kaasatuse huvides peaksid asjaomased isikud saama kõnealust abi lisatasuta.

(5) Asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluva liikmesriigi territooriumil asuvates lennujaamades antav abi peaks muu hulgas võimaldama puudega ja liikumispuudega isikutel liikuda lennujaama saabumiseks määratud punktist õhusõidukini ja õhusõidukist lennujaamast lahkumiseks määratud punktini, sealhulgas pardaleminek ja mahatulek. Sellised punktid tuleks määrata vähemalt terminalihoonete peasissepääsude juures, registreerimislaudade alal, rongi-, kergraudtee-, metroo- ja bussijaamades, taksopeatustes ja muudes reisijate saabumispunktides ning lennujaama parklates. Abi korraldus peaks välistama katkestused ja viivitused, tagades kõrged ja samaväärsed standardid kogu ühenduses ning kasutades vahendeid optimaalselt, olenevata konkreetsest lennujaamast või lennuettevõtjast.

⁽¹⁾ ELT C 24, 31.1.2006, lk 12.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 15. detsembri 2005. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 9. juuni 2006. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 158, 23.6.1990, lk 59.

⁽⁴⁾ ELT L 46, 17.2.2004, lk 1.

- (6) Nende eesmärkide saavutamiseks peaks lennujaamades kvaliteetse abi osutamine olema keskse asutuse vastutus. Kuna lennujaamade käitajatel on kogu oma lennujaama territooriumil teenuste osutamisel keskne roll, tuleks see üldine vastutus anda nende kanda.
- (7) Lennujaamade käitajad võivad puudega ja liikumispuudega isikutele ise abi anda. Alternatiivina ja arvestades teatud käitajate ja lennuettevõtjate positiivset rolli minevikus võivad käitajad sõlmida kolmandate pooltega lepinguid taolise abi andmiseks, ilma et see piiraks ühenduse õiguse, sealhulgas riigihankeid puudutavaid asjakohaseid sätteid.
- (8) Abi tuleks rahastada selliselt, et koormus jaotatakse võrdselt kõigi lennujaama kasutavate reisijate vahel ning et puudega ja liikumispuudega isikute vedamine ei põhjustaks negatiivseid seoseid. Kõige tõhusam rahastamisviis näib olevat igale lennujaama kasutavale lennuettevõtjale kehtestatud tasu, mis on proportsionaalne tema poolt lennujaama ja sealt ära veetavate reisijate arvuga.
- (9) Eesmärgiga tagada eelkõige, et lennuettevõtjale kehtestatud tasud on vastavuses puudega ja liikumispuudega isikutele osutatava abiga ja et need tasud ei teeni käitaja muu tegevuse rahastamise eesmärki peale selle, mis on seotud antud abi andmisega, tuleks tasud kinnitada ja neid kohaldada täielikult läbipaistvalt. Seetõttu tuleks kohaldada nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta direktiivi 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades ⁽¹⁾ ja eelkõige sätteid eraldi raamatupidamis- arvestuse kohta, kui see ei ole vastuolus käesoleva määrusega.
- (10) Puudega ja liikumispuudega isikutele abi andmise korraldamisel ja vastava personali koolitamisel peaksid lennujaamad ja lennuettevõtjad võtma arvesse Euroopa Tsiivilennundus- konverentsi (ECAC) dokumendi 30 I osa 5. jagu ja sellega seotud lisasid, eelkõige toimimisjuhendit liikumispuudega isikute maapealse teenindamise kohta, mis on sätestatud selle J-lisas käesoleva määruse vastuvõtmise ajal.
- (11) Uute lennujaamade ja terminalide kavandamisel ning suuremate uuendustööde teostamisel peaks lennujaamade käitajad võimalusel võtma arvesse puudega ja liikumispuudega isikute vajadusi. Sarnaselt peaks lennuettevõtjad võimalusel võtma selliseid vajadusi arvesse uute ja uuendatavate õhusõidukite kavandamise otsustamisel.
- (12) Rangelt tuleks kinni pidada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivist 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta, ⁽²⁾ et tagada puudega ja liikumispuudega isikute privaatsuse austamine ning nõutud teabe kasutamine ainult käesolevas määruses sätestatud abistamiskohustuste täitmiseks, kasutamata seda kõnealust teenust kasutavate reisijate vastu.
- (13) Lennureisijatele edastatav kogu oluline teave peab olema kättesaadav ka alternatiivsel, puudega ja liikumispuudega isikutele kättesaadaval kujul ja vähemalt samades keeltes kui teistele reisijatele kättesaadavaks tehtud teave.
- (14) Kui ratastool või muu liikumisabivahend või abivahend on läinud kaotsi või saanud kahjustada tegevuse käigus lennujaamas või transpordil õhusõiduki pardale, tuleks reisijale, kellele ese kuulus, maksta hüvitist vastavalt rahvusvahelise, ühenduse ja siseriikliku õiguse sätetele.
- (15) Liikmesriigid peaksid teostama järelevalvet ja tagama käesoleva määruse täitmise ning määrama asjakohase asutuse, kes täidab jõustamisega seotud ülesandeid. Kõnealune järelevalve ei mõjuta puudega ja liikumispuudega isikute õigust pöörduda siseriikliku õiguse alusel oma õiguste kaitseks kohtusse.
- (16) On tähtis, et puudega või liikumispuudega isikul, kes on seisukohal, et käesolevat määrust on rikutud, oleks võimalik teavitada sellest vastavalt kas lennujaama käitajat või asjaomast lennuettevõtjat. Kui puudega või liikumispuudega isik ei jõua sel viisil rahuldava tulemuseni, peaks tal olema võimalus esitada kaebus asjaomase liikmesriigi selleks määratud asutusele või asutustele.
- (17) Lennujaamas antavat abi puudutavad kaebused tuleks saata lennujaama asukoha liikmesriigi poolt käesoleva määruse jõustamiseks määratud asutusele või asutustele. Lennuettevõtja poolt antavat abi puudutavad kaebused tuleks saata lennuettevõtjale tegevusloa andnud liikmesriigi poolt käesoleva määruse jõustamiseks määratud asutusele või asutustele.

⁽¹⁾ EÜT L 272, 25.10.1996, lk 36. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁽²⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31. Direktiivi on muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003.

- (18) Liikmesriigid peaksid kehtestama karistused käesoleva määruse rikkumise eest ja tagama nende karistuste kohaldamise. Karistused, mille hulka võib kuuluda asjaomasele isikule kompensatsiooni maksmine, peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (19) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt kõrge ja samaväärse kaitse ja abi taseme tagamine kõigis liikmesriikides ning majandussubjektide ühtlustatud tingimustel tegutsemise tagamine ühtsel turul, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda meetmete ulatuse ja mõju tõttu parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- (20) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest.

- (21) Hispaania Kuningriik ja Ühendkuningriik leppisid 2. detsembril 1987. aastal Londonis kahe riigi välisministrite ühisdeklaratsioonis kokku Gibraltar lennujaama kasutamisel tehtava suurema koostöö korra. See kord on seni ellu rakendamata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Eesmärk ja reguleerimisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse lennureisi tegevate puudega ja liikumispuudega isikute kaitse ja abi eeskirjad nii nende kaitsmiseks diskrimineerimise eest kui neile antava abi tagamiseks.

2. Käesoleva määruse sätteid kohaldatakse lennureisi tegevate puudega ja liikumispuudega isikute suhtes, kes kasutavad või kavatsevad kasutada reisijatele mõeldud kommertslennuteenuseid, et lahkuda asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluva liikmesriigi territooriumil asuvast lennujaamast, istuda seal ümber või saabuda sinna.

3. Lisaks kohaldatakse artikleid 3, 4 ja 10 ka nende reisijate suhtes, kes lendavad kolmanda riigi lennujaamast asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluva liikmesriigi territooriumil asuvasse lennujaama, kui lendu teenindav ettevõtja on ühenduse lennuettevõtja.

4. Käesolev määrus ei mõjuta reisijate õigusi, mis on kehtestatud direktiiviga 90/314/EMÜ ja määrusega (EÜ) nr 261/2004.

5. Kui käesoleva määruse sätted on vastuolus direktiivi 96/67/EÜ sätetega, siis on ülimuslik käesolev määrus.

6. Käesoleva määruse kohaldamine Gibraltar lennujaama suhtes ei piira Hispaania Kuningriigi ja Ühendkuningriigi asjakohaseid õiguslikke seisukohti, võttes arvesse vaidlust suveräänsete õiguste üle territooriumi suhtes, millel nimetatud lennujaam paikneb.

7. Käesoleva määruse kohaldamine Gibraltar lennujaama suhtes peatatakse, kuni Hispaania Kuningriigi ja Ühendkuningriigi välisministrite 2. detsembri 1987. aasta ühisdeklaratsioonis esitatud kord on rakendatud. Hispaania ja Ühendkuningriigi valitsus teavitavad nõukogu nimetatud korra rakendamise kuupäevast.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *puudega isik* või *liikumispuudega isik* – isik, kelle liikumisvõime on reisi ajal füüsilise (sensoorne või lokomotoorne, alaline või ajutine) või vaimse puude või kahjustuse või muu puude või vanuse tõttu piiratud ning kelle seisund nõuab asjakohast tähelepanu ning kõikidele reisijatele kättesaadavate teenuste kohandamist tema erivajadustele;
- b) *lennuettevõtja* – kehtiva lennutegevusloaga õhutranspordiettevõtja;
- c) *lendu teenindav lennuettevõtja* – lennuettevõtja, kes teostab või kavatseb teostada lendu reisijaga sõlmitud lepingu alusel või teise füüsilise või juriidilise isiku nimel, kes on sõlminud reisijaga lepingu;
- d) *ühenduse lennuettevõtja* – lennuettevõtja, kellel on kehtiv lennutegevusluba, mille on andnud liikmesriik vastavalt nõukogu 23. juuli 1992. aasta määrusele (EMÜ) nr 2407/92 lennuettevõtjatele lennutegevuslubade väljaandmise kohta ⁽¹⁾;
- e) *reisikorraldaja* – korraldaja või vahendaja direktiivi 90/314/EMÜ artikli 2 lõigetes 2 ja 3 kindlaksmääratud tähenduses, välja arvatud lennuettevõtja;
- f) *lennujaama käitaja* või *käitaja* – asutus, kelle eesmärgiks on siseriiklike õigusaktide alusel lennujaama infrastruktuuride haldamine ja juhtimine ning asjaomases lennujaamas või lennujaamade süsteemis asuvate erinevate ettevõtjate tegevuse koordineerimine ja kontrollimine;

⁽¹⁾ EÜT L 240, 24.8.1992, lk 1.

- g) *lennujaama kasutaja* – füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab reisijateveo eest õhu kaudu kõnealusel lennujaamast või kõnealusesse lennujaama;
- h) *lennujaama kasutajate komitee* – lennujaama kasutajate või neid esindavate organisatsioonide komitee;
- i) *broneering* – asjaolu, et reisijal on pilet või muu tõend, mis tõendab, et lennuettevõtja või reisikorraldaja on broneeringu vastu võtnud ja selle registreerinud;
- j) *lennujaam* – maa-ala, mis on spetsiaalselt kohandatud lennukite maandumiseks, õhku tõusmiseks ja manööverdumiseks, kaasa arvatud abirajatised, mis lennuliikluse nõuete kohaselt on vajalikud nimetatud tegevuste läbiviimiseks, ning teenused, mis hõlmavad kommertslennuteenuste osutamiseks vajalikke rajatisi;
- k) *lennujaama parkla* – lennujaama piirides asuv või lennujaama käitaja otsese kontrolli all olev parkla, mis vahetult teenindab lennujaama kasutavaid reisijaid;
- l) *reisijatele mõeldud kommertslennuteenused* – reisijate õhustransporditeenus lennuettevõtja vahendusel regulaar- või mitteregulaarlendudega, mida võimaldatakse üldsusele tasu eest kas eraldi või paketi raames.

Artikkel 3

Vedamisest keeldumise vältimine

Lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja ei keeldu puuet või liikumispuuet põhjenduseks tuues:

- a) broneeringu vastuvõtmisest lennule väljumisega lennujaamast, mille suhtes kohaldatakse käesolevat määrust;
- b) puudega või liikumispuudega isiku pardale lubamisest sellises lennujaamas tingimusel, et antud isikul on kehtiv pilet ja broneering.

Artikkel 4

Erandid, eritingimused ja teave

1. Hoolimata artikli 3 sätetest võib lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja keelduda puudega või liikumispuudega isiku broneeringu vastuvõtmisest või tema pardale lubamisest tema puuet või liikumispuuet põhjenduseks tuues järgmistel juhtudel:

- a) et täita rahvusvahelises, ühenduse või siseriiklikus õiguses sätestatud asjakohaseid ohutusnõudeid või asjaomaseid

lennuettevõtjale lennuettevõtja sertifikaadi väljastanud asutuse kehtestatud ohutusnõudeid;

- b) kui kõnealusel puudega või liikumispuudega isiku pardaleminek või vedamine on füüsiliselt võimatu lennuki või selle uste suuruse tõttu.

Broneeringu vastuvõtmisest keeldumise korral lõike 1 esimese lõigu punktides a või b toodud alustel teevad lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja mõistlikke jõupingutusi, et pakkuda asjaga seotud isikule vastuvõetavat alternatiivi.

Puudega või liikumispuudega isikule, kelle pardalevõtmisest keelduti tema puude või liikumispuude tõttu, ja teda saatvale isikule vastavalt käesoleva artikli lõikele 2 pakutakse tagasimaksmise või teekonna muutmise võimalust vastavalt määruse (EÜ) nr 261/2004 artiklile 8. Õigus valida tagasilend või teekonna muutmine kehtib kõigi ohutusnõuete täitmise korral.

2. Samadel tingimustel lõike 1 esimese lõigu punktis a tooduga võib lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja nõuda, et puudega või liikumispuudega isikut saadaks teine isik, kes on suuteline osutama sellele isikule vajalikku abi.

3. Lennuettevõtja või tema esindaja teeb kättesaadaval kujul ja vähemalt samades keeltes kui teistele reisijatele kättesaadavaks ohutuseeskirjad, mida ta kohaldab puudega ja liikumispuudega isikute vedamisel, samuti nende või liikumisabivahendite vedamise võimalikud piirangud, mis tulenevad õhusõiduki suurusest. Reisikorraldaja teeb sellised ohutuseeskirjad ja piirangud kättesaadavaks tema poolt korraldatavate, müüdavate või müügiks pakutavate reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide juurde kuuluvate lendude puhul.

4. Kui lennuettevõtja või tema esindaja või reisikorraldaja rakendab erandeid vastavalt lõigetele 1 või 2, peab ta viivitamatult teavitama puudega või liikumispuudega isikut selle põhjustest. Nõudmise korral teatab lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja nendest põhjustest puudega või liikumispuudega isikule kirjalikult viie tööpäeva jooksul alates nõudmise esitamisest.

Artikkel 5

Saabumis- ja väljumispunkti märgistus

1. Koostöös lennujaama kasutajatega lennujaama kasutajate komitee vahendusel, kui see on olemas, ja asjaomaste puudega ja liikumispuudega isikuid esindavate organisatsioonidega määrab lennujaama käitaja, võttes arvesse kohalikke olusid, terminalihoonetes ja neist väljaspool saabumis- ja väljumispunktid või

lennujaama käitaja otsese kontrolli all oleva punkti, kus puudega või liikumispuudega isikud saavad hõlpsalt teatada oma saabumisest lennujaama ja paluda abi.

2. Lõikes 1 nimetatud saabumis- ja väljumispunktid on selgelt tähistatud ning sealt saab kättesaadaval kujul põhilist teavet lennujaama kohta.

Artikkel 6

Teabe edastamine

1. Lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja võtab kõik meetmed, mis on vajalikud puudega ja liikumispuudega isikute abivajadust käsitlevate teadete vastuvõtmiseks kõigis nende müügipunktides asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluva liikmesriigi territooriumil, sealhulgas müük telefoni teel ja Interneti kaudu.

2. Kui lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja saab teate abivajaduse kohta 48 tundi enne lennu avaldatud väljumisaega, edastab ta teabe hiljemalt 36 tundi enne lennu avaldatud väljumisaega:

- a) lennuki väljumis-, siht- ja läbisõidukohaks oleva lennujaama käitajale ja
- b) lendu teenindavale lennuettevõtjale, kui broneering ei olnud tehtud selle lennuettevõtja kaudu, välja arvatud kui lennuettevõtja ei ole teate esitamise ajaks veel teada, millisel juhul tuleb teave edastada niipea kui see on teostatav.

3. Kõigil teistel juhtudel peale lõikes 2 nimetatute tuleb lennuettevõtjal, tema esindajal või reisikorraldajal edastada teave nii kiiresti kui võimalik.

4. Nii kiiresti kui võimalik pärast lennu väljumist teatab lendu teenindav lennuettevõtja viivitamata sihtlennujaama käitajale, kui see asub asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluva liikmesriigi territooriumil, I lisas määratletud abi vajavate puudega ja liikumispuudega isikute arvu ja kõnealuse abi laadi.

Artikkel 7

Õigus abile lennujaamas

1. Kui puudega või liikumispuudega isik saabub lennureisiks lennujaama, vastutab lennujaama käitaja I lisas määratletud abi osutamise tagamise eest viisil, mis võimaldab isikul jõuda lennule, mille ta oli broneerinud, tingimusel et isiku konkreetsest vajadusest kõnealuse abi järele teatatakse asjaomasele lennuettevõtjale, tema esindajale või reisikorraldajale 48 tundi enne lennu

avaldatud väljumisaega. Nimetatud teate edastamine kehtib ka tagasilennu kohta, juhul kui nii edasi- kui tagasilennuks kasutatakse sama lennuettevõtjat.

2. Kui on nõutav juhtkoera kasutamine, peab see olema korraldatud vastavalt lennujaama käitajale, tema esindajale või reisikorraldajale tehtud taotlusele ja olema kooskõlas juhtkoerte vedamiseks õhusõiduki pardal rakendatavate siseriiklike eeskirjadega, kui need on olemas.

3. Kui lõikest 1 tulenevat teadaannet ei esitata, teeb käitaja kõik mõistlikud jõupingutused I lisas määratletud abi osutamiseks sellisel, et asjaomasel isikul oleks võimalik sooritada lend, mille ta on broneerinud.

4. Lõike 1 sätteid kohaldatakse tingimusel, et:

- a) isik ilmub registreerimiseks kohale:
 - i) lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja poolt eelnevalt ja kirjalikult (sealhulgas elektroonilisel teel) ettenähtud ajal või
 - ii) kui aega ei ole ette nähtud, siis hiljemalt üks tund enne avaldatud väljumisaega, või
- b) isik saabub punkti lennujaama piires, mis on määratud kooskõlas artikliga 5:
 - i) lennuettevõtja, tema esindaja või reisikorraldaja poolt eelnevalt ja kirjalikult (sealhulgas elektroonilisel teel) ettenähtud ajal või
 - ii) kui aega ei ole ette nähtud, siis hiljemalt kaks tundi enne avaldatud väljumisaega.

5. Kui puudega või liikumispuudega isik on lennujaamas, mille kohta kohaldatakse käesolevat määrust, läbisõidul või kui lennuettevõtja või reisikorraldaja toimetab ta lennult, mille ta on broneerinud, teisele lennule, on käitaja kohustatud kindlustama I lisas täpsustatud abi osutamise sellisel, et isikul oleks võimalik sooritada lend, mille ta on broneerinud.

6. Puudega või liikumispuudega isiku saabumisel käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvasse lennujaama on lennujaama käitaja vastutav I lisas täpsustatud abi osutamise eest viisil, mis võimaldab isikul jõuda oma lennujaamast väljumise punkti, millele on osutatud artiklis 5.

7. Osutatavat abi kohandatakse nii palju kui võimalik iga reisija erivajadustele.

Artikkel 8

Vastutus abi eest lennujaamas

1. Lennujaama käitaja on kohustatud tagama puudega ja liikumispuudega isikutele ilma lisatasuta I lisas täpsustatud abi osutamise.

2. Lennujaama käitaja võib pakkuda vastavat abi ise. Alternatiivina võib käitaja omal vastutusel sõlmida abi osutamiseks lepingu ühe või mitme poolega, tingimusel et on täidetud artikli 9 lõikes 1 osutatud kvaliteedinõuded. Käitaja võib koostöös lennujaama kasutajatega lennujaama kasutajate komitee vahendusel, kui selline komitee on olemas, sellise lepingu või sellised lepingud sõlmida omal algatusel või taotluse alusel, mille võib esitada muuhulgas ka lennuettevõtja, ja võttes arvesse kõnealuses lennujaamas olemasolevaid teenuseid. Taotlusele äraütlevalt vastates tuleb käitajal esitada kirjalik põhjendus.

3. Lennujaama käitaja võib mittediskrimineerival alusel kehtestada selle abi rahastamiseks lennujaama kasutajatele eriotstarbelise tasu.

4. Nimetatud eriotstarbeline tasu on mõistliku suurusega, kulupõhine, läbipaistev ja kehtestatud lennujaama käitaja poolt koostöös lennujaama kasutajatega, tehes seda läbi lennujaama kasutajate komitee, kui see on olemas, või läbi muu asjakohase üksuse. See jagatakse lennujaama kasutajate vahel proportsionaalselt kõikide nende poolt kõnealusesse lennujaama ja sealt ära veetavate reisijate koguarvuga.

5. Lennujaama käitajal peab olema vastavalt kehtivatele äritavadele oma muust tegevusest eraldi raamatupidamisarvestus tegevuse kohta, mis on seotud puudega ja liikumispuudega isikutele abi osutamisega.

6. Lennujaama käitaja peab tegema lennujaama kasutajatele läbi lennujaama kasutajate komitee, kui see on olemas, või läbi muu asjakohase üksuse, samuti täitevasutusele või -asutustele vastavalt artiklile 14 kättesaadavaks iga-aastase auditeeritud ülevaate puudega ja liikumispuudega isikute abi osutamisest saadud tasude ja tehtud kulutuste kohta.

Artikkel 9

Abi kvaliteedistandardid

1. Koostöös lennujaama kasutajatega läbi lennujaama kasutajate komitee, kui see on olemas, ning puudega ja liikumispuudega reisijaid esindavate organisatsioonidega kehtestab lennujaama käitaja I lisas määratletud abi kvaliteedistandardid ning määrab kindlaks nende täitmiseks vajalikud vahendid, välja arvatud lennujaamades, mille aastane kommertsreiside vedude maht on alla 150 000 reisija.

2. Selliste standardite kehtestamisel võetakse täiel määral arvesse rahvusvaheliselt tunnustatud korda ja puudega või liikumispuudega isikute vedamise soodustamist käsitlevat tegevusjuhendit, nimelt ECAC toimimisjuhendit liikumispuudega isikute maapealse teenindamise kohta.

3. Lennujaama käitaja avaldab oma kvaliteedistandardid.

4. Lennuettevõtja ja lennujaama käitaja võivad kokku leppida, et lennujaama käitaja osutab lennuettevõtja poolt lennujaama ja sealt ära veetavatele reisijatele abi, mis vastab kõrgemale standardile kui lõikes 1 nimetatud standardid, või osutab I lisas täpsustatud teenustele lisaks täiendavaid teenuseid.

5. Kummagi rahastamiseks võib käitaja kehtestada lennuettevõtja suhtes lisaks artikli 8 lõikes 3 nimetatule tasu, mis on läbipaistev, kulupõhine ja kehtestatud pärast konsulteerimist asjaomase lennuettevõtjaga.

Artikkel 10

Lennuettevõtjate poolt osutatav abi

Lennuettevõtja osutab lisatasuta II lisas täpsustatud abi puudega või liikumispuudega isikule, kes väljub lennujaamast, mille suhtes kohaldatakse käesolevat määrust, saabub sinna või viibib seal läbisõidul, tingimusel et isik vastab artikli 7 lõigetes 1, 2 ja 4 sätestatud tingimustele.

Artikkel 11

Koolitus

Lennuettevõtjad ja lennujaama käitajad:

- tagavad, et kõik nende töötajad, kes osutavad puudega ja liikumispuudega isikutele otsest abi, sealhulgas alltöövõtjad, teavad, kuidas rahuldada erineva puude või liikumishäirega isikute vajadusi;
- korraldavad kõikide lennujaamades reisijatega tegelevate töötajate koolitamise puudega inimestele võrdsete võimaluste tagamise ja puudega inimeste suhtes teadlikkuse suurendamise kohta;
- tagavad uute töötajate töölevõtmisel neile puudega inimeste alase koolituse ning töötajatele vajadusel täiendkoolituste läbiviimise.

Artikkel 12

Hüvitis kahjustatud või kaotsiläinud ratastooli, muu liikumisabivahendi ja abivahendi eest

Kui ratastool või muu liikumisabivahend või abivahend on läinud kaotsi või saanud kahjustada tegevuse käigus lennujaamas

või transpordil õhusõiduki pardale, makstakse reisijale, kellele ese kuulub, hüvitist vastavalt rahvusvahelise, ühenduse ja siseriikliku õiguse eeskirjadele.

Artikkel 13

Kohustustest loobumist käsitlev keeld

Käesoleva määruse kohaseid kohustusi puudega ja liikumispuudega isikute osas ei või piirata ega nendest loobuda.

Artikkel 14

Täitevasutus ja tema ülesanded

1. Iga liikmesriik määrab asutuse või asutused, kes vastutavad käesoleva määruse jõustamise eest seoses tema territooriumil paiknevatest lennujaamadest väljuvate ja sinna saabuvate lendudega. Vajaduse korral võtab see asutus või võtavad need asutused meetmed, mis on vajalikud puudega ja liikumispuudega isikute õiguste kaitse, sealhulgas artikli 9 lõikes 1 nimetatud kvaliteedistandardite täitmise tagamiseks. Liikmesriigid teavitavad komisjoni määratud asutusest või asutustest.

2. Liikmesriigid peavad vajadusel hoolitsema selle eest, et lõikes 1 kindlaks määratud täitevasutus või -asutused tagaksid artikli 8 rahuldava rakendamise, kaasa arvatud tasude kohta käivad sätted, pidades silmas kõlvatu konkurentsi ärahoidmist. Liikmesriigid võivad nimetada selleks otstarbeks ka eriasutuse.

Artikkel 15

Kaebemenetlus

1. Puudega või liikumispuudega isik, kes on seisukohal, et käesolevat määrust on rikutud, peaks teavitama sellest vastavalt kas lennujaama käitajat või asjaomast lennuettevõtjat.

2. Kui puudega või liikumispuudega isik ei jõua sel viisil rahuldava tulemuseni, võib ta käesoleva määruse väidetava rikkumise kohta esitada kaebusi igale artikli 14 lõike 1 alusel

määratud asutusele või asutustele või muule liikmesriigi määratud pädevale asutusele.

3. Ühes liikmesriigis asuv asutus, kellele on esitatud kaebus teise liikmesriigi määratud asutuse pädevusse kuuluva asja kohta, edastab kaebuse teise liikmesriigi vastavale asutusele.

4. Liikmesriik võtab meetmeid puudega ja liikumispuudega isikute teavitamiseks nende käesolevast määrusest tulenevatest õigustest ja võimalusest esitada kaebus kõnealusele määratud asutusele või asutustele.

Artikkel 16

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad käesoleva määruse sätete rikkumise puhul kohaldatavate karistuste kohta ja võtavad kõik nende eeskirjade rakendamise tagamiseks vajalikud meetmed. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile ja teatavad viivitamata neid mõjutavatest edasistest muudatustest.

Artikkel 17

Aruanne

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 1. jaanuariks 2010 aruande käesoleva määruse toimimise ja selle mõju kohta. Vajaduse korral lisatakse aruandele seadusandlikud ettepanekud käesoleva määruse sätete üksikasjalikumaks rakendamiseks või määruse läbivaatamiseks.

Artikkel 18

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 26. juulist 2008, välja arvatud artiklid 3 ja 4, mida kohaldatakse alates 26. juulist 2007.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 5. juuli 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja
P. LEHTOMÄKI

I LISA

Lennujaama käitajate vastutusel olev abi

Abi ja kord, mis on vajalik, et võimaldada puudega ja liikumispuudega isikutel:

- teatada oma saabumisest lennujaama ja edastada taotlus abi saamiseks artiklis 5 nimetatud määratud punktides terminalihoonetes ja neist väljaspool,
- liikuda määratud punktist registreerimislauni,
- registreerida end lennule ja registreerida pagas,
- minna registreerimislaua juurest õhusõidukini, täites väljarände-, tolli- ja julgeolekuprotseduurid,
- minna õhusõiduki pardale, olles varustatud vastavalt vajadusele tõstuki, ratastooli või muu vajaliku abiga,
- minna õhusõiduki ukse juurest oma kohale,
- paigutada õhusõidukil pagas hoiukohta ja seda kätte saada,
- minna oma kohalt õhusõiduki ukse juurde,
- tulla õhusõiduki pardalt maha, olles varustatud vastavalt vajadusele tõstuki, ratastooli ja muu vajaliku abiga,
- minna õhusõiduki juurest pagasisaali ja võtta vastu oma pagas, täites sisserände- ja tolliprotseduurid,
- minna pagasisaalist määratud punkti,
- jõuda läbisõidul ümberistumisega lendudele, saades vastavalt vajadusele abi õhus ja maal ning terminalides ja ühest terminalist teise minekul,
- minna vajadusel tualettruumi.

Kui puudega või liikumispuudega isikut abistab saatja, peab viimasele andma vajadusel võimaluse osutada vajalikku abi lennujaamas ning pardaleminekul ja pardalt mahaminekul.

Mis tahes vajaliku liikumisabivahendi, sealhulgas näiteks elektriliste ratastoolide (48tunnise etteteatamisega ja võimalike piirangutega seoses ruumipuudusega õhusõiduki pardal ning kohaldades ohtlikke veoseid käsitlevaid asjaomaseid õigusakte) maapealne käitlemine.

Kahjustatud või kaotsiläänud liikumisabivahendite ajutine asendamine (kuid mitte tingimata identsetega).

Vajaduse korral tunnustatud juhtkoerte maapealne teenindamine.

Lendude sooritamiseks vajaliku teabe edastamine kättesaadaval kujul.

*II LISA***Lennuettevõtjate poolt osutatav abi**

Vastavalt siseriiklikele määrustele tunnustatud juhtkoorte vedamine salongis.

Lisaks meditsiinitehnikale kuni kahe liikumisabivahendi vedu iga liikumispuudega isiku kohta, sealhulgas elektrilised ratastoolid (48tunnise etteteatamisega ja võimalike piirangutega seoses ruumipuudusega õhusõiduki pardal ning kohaldades ohtlikke veoseid käsitlevaid asjaomaseid õigusakte).

Lendu käsitleva vajaliku teabe edastamine kättesaadaval kujul.

Taotluse korral ja ohutuseeskirju ning vabade kohtade olemasolu järgides kõikide mõistlike jõupingutuste tegemine istekohtade korraldamiseks puudega või liikumispuudega isikute vajadusi arvestades.

Vajadusel tualettruumi minemisel abistamine.

Kui puudega või liikumispuudega isikut abistab saatja, teeb lennuettevõtja jõupingutusi selleks, et anda viimasele istekoht puudega või liikumispuudega isiku kõrval.
